

Eitt hjartamál ið hvarv

— ein virkisskrá, ið gjørdist ein skrøna —
og grundsjónarmið, ið nú tykjast ótíðar-
hóskandi og óverðug at umsita ella at
royna at fremja, skrivar Ketty Videra,
fyrrv. nevndarlimur í Suðurstreymoyar
Javnaðarfelag

Sum javnaðarfólk við eini livsáskoðan, sum fult út tekur undir við tí demokratisku sosialismuni, er færdi samfelagspolitikkur in i okkara landi at harmast um, og ein sera beiskur biti at slúka, og ikki minni enn einki ger tað stóðuna hjá okkum mongu, sum stuðlaðu javnaðarflokkin, dapra.

Tað er átaluvart, og biður ikki ið botnflaka fyrri tey 10 fólkavaldu umboðini, — at tit bóru tað so i bandi, at tit kastaðu burtur allar møguleikar at føra endamálspolitikk javnaðarflokksins.

Ikki at siga tykkum, (sum vilja ráða meira enn gott er), ofta nokk at tað fór ikki at »bera til« við so ymiskum hugsjónum og lyndi i monnum, kann einki gott samstarv koma burturúr, men ein sonn togan aftur og fram, — og tað sigst at vera líka langt báðar vegir, — sjálvt um tað var sagt, at tað var eitt »fornoylsli« at samstarva við javnaðarflokkin, so hava hesar hugnaløtur tykkara verið dýrar fyrri Føroya fólk.

Tað er bara undrunarvert og gevur ikki so lítið av heilagrana um, hvi, hvat grundarlagið var, og ikki minst, hvat, ið lá til grundar aftan fyrri, at hetta samstarv skuldi gjøgnumtrúfast, hetta samstarvið við flokk við so misjovnum politiskum hugburði, og bara við henda flokk, — havandi i huga ta mótstöðu og stóru misnøgd i flokkinum, tá hesin tanki kom upp á tal, sum tit allir fullvæl vistu.

Hvat ber nú til?
Jú, arbeidaraflokkurin Føroya javnaðarflokkur, er so sára samdur við sin samstarvsflokkið sjálvandi um hvørji bólkir i samfelagi okkara, sum ikki skulu taka lut i sparingum — og ein má ótast, og spyrja, hvar eru grundsjónarmið javnaðarflokksins, sum nú situr við stýrisslól?

Hóast landsstýrisumboð floksins ikki hava langa tíð á baki sum javnaðarfólk, so meti eg at stevnuskrá floksins hevur verið havd á lofti og virkisskráin viðgjørd eisini tá teir hava verið til

staðar — men síðan okkara umboð i landsstýrinum nú eru rikin so langt av leið, er rætt, hóast tað ikki verður væl upptikið, at minna á, at umboð javnaðarflokksins eru bundin at eini stevnuskrá fyrri tann Føroyska javnaðarflokkinn og um tit hava nakra binding til grundsjónarmið floksins, so er henda stevnuskrá tann politikkur, tit eru valdir og hava fulla ábyrgd av at fremja, og til ábending um grundsjónarmiðini demokratiska sosialismu er so virkisskrá gjørd.

Makta tit ikki hesa ábyrgd, tit hava átiði tykkum, við teimum arbeiðspartnarum, tit sjálvi hava kosið tykkum, so hava tit spilt burtur tann møguleikan so stóran, sum javnaðarflokkurin ongantið hevur átt, 10 umboð á Løgtingi við sjálvum lögmanni. So er bara hjá floksins stuðlum og veljarum at taka til eftirtektar, um at taka við varni tað menn frammanundan valið siga seg vilja fremja og hvønn flokk teir siga seg vilja umboða, og hvørji trúvirði teir hava at tilbjóða — um teir aftur ditta sær at bjóða sær til, við enn fleiri forrendum og óvitsikendum filosofium.

Tit visa dag og dagliga hvat tit duga til, og hvat tit standa samfelagsliga, — men tit munnu i tykkara egnu vælmakt hava gloymt, at tit eru fólkavaldir, »tit eiga ikki tann Føroyska javnaðarflokkinn« og skúgva til viks tann politikk, sum flokkurin er bygdur á.

Tit ganga ímóti tykkum sjálvum, tileinkisgera floksins endamálsgein, — tað ber ikki til at siga seg vera demokrat og samstundis arbeiða ímóti demokratismu.

Tað ber ikki til at bjóða seg fram, fyrri síðan at undirskrift tey sjónarmið, flokkurin stendur fyrri, so óálitandi og forrendur kann eingin vera og sleppa væl frá tí, tykkara trúvirði er burtur.

Inntil nú stendur so bara eitt EKKO, eitt spekiðs ella ein dumm skrøna av eini virkisskrá, sum mest ber brá av »spøg og skemt«.

Eydna, trivnaður vælfærd

Menniskjunnar eydna, trivnaður og vælfærd er endamálið við politikki javnaðarflokksins.

Flokkurin fer út frá grundsjónarmiðunum i demokratisku sosialismuni: at menna, styrkja og byggja út vælfærdarsamfelagið.

Viðari stendur: — Hetta merkir, at flokkurin fer at reka ein politikk, — sum tryggjar javnað i øllum samfelagsviðurskiftum, sum styrkir valmøguleikan hjá tí einstaka, osfr.

Henda virkisskrá floksins er gjørd so nógv til skammar av teimum, sum nú umboða flokkinn i landsstýri og á lögtingi.

Men vit minnst øll avtaluna, ið almennakunngjørd varð, tá henda vanlukku samgonga varð smíðað, — tá var alment borið fram, at øll mál, sum ikki full semja var um i samgonguni, skuldu leggjast til síðis á hillina.

Og soleiðis endaði so eisini stevnunið, virkisskrá, grundsjónarmið og hugsjón Føroya javnaðarflokks, tí hesar var eingin semja um.

Men okkara umboð fóru ikki óvítandi við bindi fyrri eyguni inn i hetta núverandi samstarv, tit kendu tað fullvæl frammanundan, og eru nú parat at føra ein politikk, sum ofrar øll tey fólk, sum ikki eru alment sett i stov, og ikki hugsi eg, at tann Føroyski javnaðarflokkurin skal trúgva og basera sin politikk, so hann bara fylgjar um fólk i tí almenna sektorinum og favoriserar tey fram um aðrar veljarar, og tað eru neyvan tey almennu starvsfólkini, sum stuðla javnaðarflokkinum mest.

Tað er heilt greitt og skal ikki sópast av borðinum av tí Føroyska javnaðarflokkinum, — og sjálvandi skulu tey av fólk útann mun til alment ella ikki alment, sum eru fastlont við høgum lønum, og i stóran mun eisini tykkum sjálvar, gjalda eftir færimuni til tað faller-áða samfelagið, — tað ber ikki til at halda undir endan á alment settum fólk.

fram um aðrar samfelagsbólkir — sjálvandi eru tey ikki undantikin skyldum og sjálvandi hava tey ikki nokur framhjárættindi fram um onnur, sum skulu gjalda teirra lønir, um tey so vilja tað ella ikki, — tí tey eru i almennum stovum.

At sópa hetta uppskot um sparing av borðinum, er at sópa hugsjón javnaðarflokksins av borðinum, ta hugsjón um sama javnað og javnrættindi i samfelagnum, tí má Føroya javnaðarflokkur ansa sær, at tit ikki gera tey alment løntu til eina boomerang, sum skal sláa øll onnur i hævdið, eisini javnaðarflokkinn, tann flokk, sum nú so ókritiskt hevur hildið hondina yvir hesum partinum av fólk, sum heilt greitt er tann parturin, sum kemur lagligast ígjøgnum til dagin og vegin, og tíðindi ganga um garanti frá javnaðarflokkinum, at alment starvsfólk einki hava at óttast, tí kreppan i samfelagnum ikki skal raka tey á nakran hátt.

Men áherðslan á tey lág-løntu skal halda áfram utan íhald saman við samstarvsflokkinum, sum nok er, tá tað kemur til stykkis, tann flokkur, sum hevur ótt mest um tey alment løntu starvsfólkini, sum teir nú i mong ár hava livað av politiskt, við at jamra um tann stóra almenna sektorin.

Men nú er tann politiska hugsjónin runnin saman i eitt, — tað er gott at hava gott samstarv, men at sleppa øllum jørdforbindi er ein onnur sæk, tí innan tað almenna finnst bæði há- og láglønt.

Ti kann eingin ivi vera um, at tey fólk, ið starvast innan fyrri teir almennu sektorarnar, eru so almenn sosial og solidarisk, at tey við gleði eru til reiðar sum alment lønt at »tage det sure med det søde«, og kenna landsins kreppu á egnum kroppi.

sum hinir bólkarnir i samfelagnum, og her er tað landsstýrið sum arbeiðsgevari, ið avger lønina og treytirnar fyrri lønini.

Tá ikki so fá av almennum starvsfólk frammanundan fáa eina kompensatió frammið, ið fyrr varð rópt fyrri Føroya-tillæg, hvat tann kompensatióin verður rópt fyrri dag, er ilt at siga, nú so nógv alment lønt hava gjørt egði føroyskt følag, — men hetta umrødda tilleggið skuldi so verið so líktil at tikið av, burtur úr lønini, tí tað má sigast at vera eitt skemt at útgjalda eyka kompensatió i formi av eykatalleggi til føroyingar, sum búgva i Føroyum, tilleggið fyrri at búgva og arbeiða i egnum móðurlandi. Hesin ørskapur, og so mangt annað púra burturvið og kundi hesin peningur verið brúktur til mong onnur skynsom endamál.

Hetta fyrr rópta Føroyatillæg var av fyrstan tíð gildið til danir, sum blivu sendir til Føroya og aðrar staðir, sum eykagjald fyrri at vera útstatið nerið til annað land. Men soleiðis er ikki við tí parti av okkara fólk, sum móttækur hetta tilleggið, ið ongantið er avtikið, men helst i dag hevur annað heiti.

Her er so vist á eitt dømi um sparing, sum eingin tjóðskaparsinnaður føroyingur ikki við gleði og stoltleika frivilliga vil frásiga sær.

Og tí als ikki kann vera nakar trupulleiki hjá landsstýrinum at seta i verk, og henda sparingin

rakar hvørki verkafólk ella fólk innan fiskivinnuna og langt minni tey timaløntu i okkara samfelagi.

Jú, nógv er at spara hist og her, um viljin og atkvøðutalið ikki verða prioriterað mest.

»Mange bække små, gør stor en å«.

Eg eri fullvæl greið yvir, at tað, eg nú sum javnaðarfólk alla minna tíð havi niðurfest á blað, er ris og ikki rós til tann politikk, sum førður er av hesari samgongu.

Við atlit til landsins stóðu búskaparliga og tað fólk, sum her búleikast, er einki tekin i sól og mána um nakran bata, og sum javnaðarfólk kann man ikki tigandi góttaka, at flokkurin fær politikk á hesum stóði, — um ikki ætlanir eru frammi um at syndra flokkinn, og tann politikk, hann hevur staðið fyrri, um alt Europa, har javnaðarrræslan hevur myndað og stuðla fólkum um og demokratismu.

Gamani at onkur landsstýrismaður floksins hevur verið i lokalfeløgum og greitt frá ætlanum, men tey umboðini hava so als ikki tikið til eftirlit, hvat fólk og fundin hava tilrætt, — tí tað hevur vist seg, at floksins landsstýrisumboð koma teirra egna løb, uttan at skeita til, um tað eru sløgðar loysnir ella ikki — trumfa bara ígjøgnum sum fjarstýrdir robotar. Og tað er so ikki mangagongdin og skuldi ikki verið arbeiðshátturin innan demokratiska sosialismu og javnaðarpolitikk.

Tað botur tú fyrri í ár so mong sum bert eina lotu vardi titt smílist tað burt eina stökkuta stund ið seinni at hjartanum tærdi.
Harmur og sorg renna av rósunum reyðu.

Ketty Videra
fyrrverandi nevndarlimur
i Suðurstreymoyar
Javnaðarfelag

Tilboð ynskist

i samb. við húsabygging uppá stoypping av grund, miðhædd, skjoldrum og timburarbeiði.

Tlf. 13555

Saab 99

Arg. 1982, nýsýnaður — til sølu.

Tlf. 41089 - 41964 - Fax. 41691